

APRIL

Tussentijdse update van de netwerkagenda

Bouwen aan de Meertalige bibliotheek

Kerdoel

Het concretiseren en waar nodig actualiseren van de vier ambities rondom meertaligheid. Voor 2024 staan een aantal concrete doelen op het programma die in de loop van dit kalenderjaar opgepakt en uitgevoerd zullen worden.

Contactpersoon

Gertrud Palstra

Wat is de status?

→ Wat is er de afgelopen twee maanden gebeurd?

Er is gewerkt aan het werven van vertegenwoordigers vanuit de vijf bibliotheekorganisaties om zitting te nemen in de provinciale werkgroep. In week 13 is de laatste deelnemer bekend geworden.

Er is gewerkt aan de laatste wijzigingen in de taalkaarten 0-5 jaar en een eerste druk is gerealiseerd. Ook hebben de eerste bijeenkomsten om hier iets over te vertellen plaatsgevonden. Het gaat hierbij om bijeenkomsten van front-office medewerkers, leesconsulenten en boekstartcoaches.

→ Wat gaat er de komende twee maanden gebeuren?

De komende maanden zal een eerste bijeenkomst van de provinciale werkgroep plaatsvinden. In deze werkgroep zullen (de actualisering van) de ambities aan de orde komen en zal bepaald worden welke tool in 2024 gerealiseerd moet worden. Ook zal de tweede set taalkaarten (5-9) gerealiseerd worden en mogelijk een begin van de derde set. Er zal een plan gemaakt worden voor de implementatie, mogelijk in combinatie met een vorm van deskundigheidsbevordering.

→ Wat valt op?

Het is lastig om mensen te bereiken en afspraken te maken, zeker als het gaat om grotere groepen zoals alle front-office medewerkers of alle boekstartcoaches.

Ontwikkelen Bouwsteen Meertaligheid dBos

Kerdoel

Een geïntegreerd onderdeel Fries en meertaligheid toevoegen aan het bestaande concept van de Bibliotheek op School (dBos).

Contactpersoon

Gertrud Palstra

Wat is de status?

→ Wat is er de afgelopen twee maanden gebeurd?

Vanuit deze specifieke opdracht is nog weinig gebeurd. De projectgroep 'doorontwikkeling dBos' werkt momenteel aan een aantal onderdelen waaronder een visie op Fries en meertaligheid. Zodra deze visie omschreven is, kan dit opgepakt worden.

→ Wat gaat er de komende twee maanden gebeuren?

Er wordt een groep samengesteld die vanuit de praktijk meedenkt en meewerkt aan de kaders voor de bouwsteen Fries en meertaligheid dBos.

→ Wat valt op?

Er wordt al langer over dit onderwerp gepraat, de wens bestaat ook al lang. Toch is een concrete invulling lastiger dan het lijkt.

Fries Leesoffensief

Kerdoel

Het Fries Leesoffensief (FLO) wil dat meer inwoners van Fryslân voldoende kunnen lezen om mee te kunnen doen aan de samenleving door het stimuleren van leesplezier. Wij geloven dat leesplezier de basis van leesvaardigheid is. Binnen FLO vormt de Leescoalitie een brede samenwerking met partners en bundelen leesinitiatieven in de actieagenda 2023-2025. Want een taalrijk mens, is een kansrijk mens.

Contactpersoon Bodil Stelwagen

Wat is de status?

→ Wat is er de afgelopen twee maanden gebeurd?

- Per februari is Bodil Stelwagen gestart als projectleider.
- De Leescoalitie kwam weer samen op 15 februari.
- In maart is de Raad van Inspiratie weer samengekomen.
- De Leeuwarder Courant is lid geworden van de Leescoalitie.
- Thillie Bremer heeft gewerkt aan een plan van aanpak voor een ambassadeursnetwerk.
- Berber van der Wal heeft eerste opzet voor een kennisinfrastructuur gemaakt.
- Het marketing en communicatieplan van Berber van Ooijen is bijna klaar. De inzet is om een brede leesbeweging in gang te zetten. Marcom medewerkers uit FBN en de Leescoalitie hebben een update gekregen.

→ Wat gaat er de komende twee maanden gebeuren?

- Bodil Stelwagen wil graag in Q2 langs de bibliotheekorganisaties om meer informatie te bieden over het Fries Leesoffensief en wat het kan betekenen voor de bibliotheken.
- Er zal een coördinator voor het ambassadeursnetwerk starten.
- De outline van de campagne en het congres in Q3 zal worden uitgewerkt.
- De verandertheorie van FLO wordt vertaald naar impactmeting.

→ Wat valt op?

1. De Leeuwarder Courant heeft een verhalenreeks gedeeld onder #friesleesoffensief
2. Door de Marcom medewerkers van het FBN werd opgemerkt dat niet iedereen organisatiebreed op de hoogte is van het FLO
3. Er is veel zin en bereidheid om in 2024 meer bekendheid en vervolg aan de initiatieven te geven

Integrale Aanpak Geletterdheid

Kerdoel

We ontwikkelen een Integrale Aanpak Geletterdheid in opdracht van de provincie Fryslân naar aanleiding van het initiatiefvoorstel van de fracties van PvdA en D66. De aanbevelingen uit het rapport van de KWINK groep vormen de basis voor deze aanpak. Daarnaast zoeken we de verbinding met bestaande initiatieven zoals de Friese Preventie Aanpak en organiseren we een congres op 21 november 2024.

Contactpersoon Julie Bruijninx

Wat is de status?

→ Wat is er de afgelopen twee maanden gebeurd?

KWINK rapport: Het rapport is in maart afgerond en onder embargo verstuurd naar het directiebestuur. Er zijn sinds het eerste concept heel wat wijzigingen doorgevoerd mede door suggesties van de adviseur Basisvaardigheden.

FPA: Fers is onderdeel van de coalitie basisvaardigheden van de Friese Preventie Aanpak. Deze coalitie zoekt de verbinding met de coalitie Participatie. Concreet houdt dat in dat we gezamenlijk onderdeel uitmaken van de klankbordgroep voor de aanjager Basisvaardigheden Werk van Fryslân Werkt.

Congres: Er is een externe organisator voor het congres aangetrokken.

→ Wat gaat er de komende twee maanden gebeuren?

KWINK rapport: Komende maand zal er een kennissessie plaatsvinden met het directiebestuur over de aanbevelingen uit het rapport, en wat voor invloed dat kan hebben op de samenwerking met de gemeenten.

Congres: Het projectteam zal verder vorm krijgen en levert een projectplan op. Ook zullen wensen voor het congres vanuit het FBN opgehaald worden. Subsidie zal aangevraagd worden bij de provincie.

→ Wat ging goed?

Het embargo kan pas van het rapport af op het moment dat de officiële overhandiging aan de provincie heeft plaatsgevonden door de KWINK groep en Stichting Lezen. Dit zal naar verwachting half april 2024 plaatsvinden.

Tot slot, we zien dat diverse onderdelen op het gebied van basisvaardigheden en de integrale aanpak, zoals certificering DTH en KWINK rapport, samenkomen.

Doorontwikkeling dBos PO

Kerdoel

Het realiseren van een Fryslân-brede aanpak dBos PO. Door gezamenlijk op te trekken werken we aan 100% kwalitatief hoogstaande dekking van het programma dBos PO in heel Fryslân. Het gaat hierbij zowel om opschaling als kwalitatieve ontwikkeling. Opschaling dBos PO is onderdeel van het Fries Leesoffensief - actieagenda FBN - opschalen wat werkt.

Contactpersoon
Roos Franken

Wat is de status?

→ Wat is er de afgelopen twee maanden gebeurd?

We zijn gestart met het opstellen van een visie op de rol van de leesconsulent. Ook bespraken we op welke wijze bibliotheken nu invulling geven aan de rol van de leesconsulent.

→ Wat gaat er de komende twee maanden gebeuren?

Verder uitwerken rol van de leesconsulent. Opleveren eerste werkdocument Fryslân brede aanpak dBos PO.

Doorontwikkeling BoekStart

Kerdoel

Het realiseren van een gezamenlijke Fryslân-brede aanpak BoekStart. Het uiteindelijke doel is 100% BoekStart (in de Kinderopvang en de boekstartcoach) van hoog niveau uitrollen in heel Fryslân. Opschaling en inhoudelijke doorontwikkeling BoekStart is onderdeel van het Fries Leesoffensief - actieagenda FBN - versterken wat werkt.

Contactpersoon
Roos Franken

Wat is de status?

→ Wat is er de afgelopen twee maanden gebeurd?

Er is gewerkt aan het visiedocument 'naar een brede Fryslân brede aanpak voor BoekStart. Per basisbibliotheek is de lokale situatie toegevoegd (hoe staan we er nu voor en welke stappen willen jullie zetten in 2024). Ook hebben we met elkaar naar het exploitatiemodel gekeken en enkele aanpassingen gedaan.

→ Wat gaat er de komende twee maanden gebeuren?

We werken het onderdeel 'boekstartcoach' verder uit. In april stond een update in het directieboard gepland. De agenda is alleen vol, daarom wordt het een update per mail. We verwachten het stuk 'naar een brede Fryslân brede aanpak voor BoekStart' in mei of juni ter besluitvorming aan te kunnen bieden.

Doorontwikkeling dBos VO

Kerdoel

Het ontwikkelen van een Fryslân-brede aanpak dBos VO. We verkennen wat er nodig is om de Bibliotheek op School VO op te schalen en inhoudelijk door te ontwikkelen. Opschaling dBos VO is onderdeel van het Fries Leesoffensief - actieagenda FBN - opschalen wat werkt.

Contactpersoon
Roos Franken

Wat is de status?

→ Wat is er de afgelopen twee maanden gebeurd?

De focus ligt nu op ontwikkeling Fryslân Brede aanpak BoekStart en PO. Na de zomer starten we met de uitwerking van het VO.

Mienskipsbibliotheek

Kerdoel

Het ontwikkelen van de Mienskipsbibliotheek: een bibliotheek die verweven is met haar lokale gemeenschap en deze versterkt. De bibliotheekfunctie staat hierbij centraal en is hybride, participatief en in structurele duurzame samenwerking met partners en in verbinding met inwoners.

Contactpersoon
Bodil Stelwagen

Wat is de status?

→ Wat is er de afgelopen twee maanden gebeurd?

In februari is Bodil Stelwagen gestart als projectleider. Er is gewerkt aan een deelsessie voor het FBN over de Mienskipsbibliotheek. Het project The Third Space, waar Mar & Fean aan heeft meegewerkt, is opgeleverd in een landelijk symposium. Basisvaardigheden is onderdeel van Fries Preventie Aanpak. Er is kennism gemaakt met de kwartiermaker over Digitale Zorg vanuit Alliantie Digitaal Samenleven waarin bestaande initiatieven en wensen uit Fryslân zijn gedeeld.

→ Wat gaat er de komende twee maanden gebeuren?

Er komt een afspraak met de GGD voor uitwerking van programmalijn 'Vitaal'. Er staat een strategische FBN sessie gepland. Bodil gaat langs de bibliotheken om wensen en good practices in co-creatie op te halen. Er zal een eerste opzet voor de programmalijn 'Democratie en Burgerschap' komen, plekberaden is daarin een mogelijke kans. Eventueel vervolg van The Third Space wordt gevolgd.

→ Wat valt op?

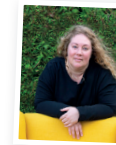
De methodiek van The Third Space, waarin participatief ontwerpen centraal staat, staat als toolkit openbaar op de website. Er zijn al bestaande initiatieven bij bibliotheken op het gebied van co-creatie. Het zou mooi zijn om kennis over dergelijke initiatieven in netwerkverband met elkaar te delen.

Buurtgericht Werken

Kerdoel

Uitzoeken welke plek buurtgericht werken inneemt binnen de mienskipsbibliotheek en wat werkzame ingrediënten zijn.

Contactpersoon
Joppa Wuite

Wat is de status?

→ Wat is er de afgelopen twee maanden gebeurd?

- De aanvraag voor RAAK subsidie door de Hogeschool van Amsterdam (HvA) voor tweejarig onderzoek naar de kennis en vaardigheden van bibliotheekmedewerkers om inclusief buurtgericht te werken is toegekend. Fers is consortiumpartner van dit project.
- Voor dit jaar zijn er tenminste vier intervisiesessies gepland met de 'buurtwerkers' binnen de Friese bibliotheken. De doelen van deze sessies zijn kennisdelen en leren.
- Er zijn nieuwe contacten en inzichten opgedaan bij de presentatie van de uitkomsten van het The Third Space project in Tilburg.

→ Wat gaat er de komende twee maanden gebeuren?

- Begin april is de kick-off van het tweejarig HvA-project met de leden van het consortium.
- De eerste intervisiebijeenkomst vindt plaats.
- Interviews met Ineke Weernink directeur-bestuurder van M.O.S., Gerry Poelert bestuurder Cultura Ede en Jannie van Vugt projectleider brancheopleiding VOB over het concept buurtgericht werken.

→ Wat valt op?

In het land hoor ik steeds meer geluiden over een manier van werken die kenmerken heeft van buurtgericht werken. Ik ben benieuwd in hoeverre dit klopt en hoe de aanpak wordt ingezet.

Gezamenlijke Tactiek FBN Richting Het Friese Politieke Landschap

Kerdoel

Het politieke landschap verandert momenteel snel. Gevestigde partijen zien hun ledenaantallen dalen. Lokale en nieuwe partijen halen grote verkiezingszeges en de zittingsduur van volksvertegenwoordigers neemt af. Dit terwijl de opdracht van bibliotheken steeds groter en complexer wordt. In dit project gaan we als FBN aan de slag met een duurzame tactiek richting het Friese politieke landschap.

Contactpersoon

Julie Bruijninx

Wat is de status?

→ Wat is er de afgelopen twee maanden gebeurd?

De afgelopen maanden is er nauw contact geweest met de VOB over de landelijke lobby en hoe we elkaar kunnen versterken. Julie Bruijninx treedt toe tot het landelijke lobbyteam en Klaas Gommers van de VOB gaat het FBN ondersteunen bij de uitwerking van dit project. In Den Haag vond in de TK het debat plaats over de nieuwe Bestuursafpraak Friese Taal en Cultuur (BFTK). Minister de Jonge maakte bekend extra middelen beschikbaar te stellen. Anderhalf miljoen voor de Afûk en een miljoen voor coördinatoren meertaligheid bij alle Friese gemeenten. Het FBN was niet betrokken bij deze lobby, maar we zien wel kansen voor het vervolg.

→ Wat gaat er de komende twee maanden gebeuren?

We hebben Klaas Gommers, adviseur verenigingszaken bij de VOB, bereid gevonden om een werksessie te begeleiden. Tijdens deze sessie zullen we de basis leggen voor de gezamenlijke tactiek. We koersen er op om deze sessie nog voor de zomer plaats te laten vinden.

→ Wat valt op?

Het vraagstuk rondom de gezamenlijke tactiek richting het politieke landschap linkt aan hoe wij als FBN willen samenwerken en zichtbaar zijn. We bepalen later het vervolg op deze vragen.

Impactmanagement

Kerdoel

Impact gaat over verandering, zonder verandering geen impact. Daarom is het belangrijk om te zien of de verwachte verandering daadwerkelijk plaatsvindt. Na eerste kennismakingen met het maken van theories of changes gaan we ons dit jaar richten op monitoren/meten. Met deze informatie kunnen we onze activiteiten bijsturen, maar ook onze impact en toegevoegde waarde communiceren naar stakeholders.

Contactpersoon

Elly Bouwma & Jennifer Veldman

Wat is de status?

→ Wat is er de afgelopen twee maanden gebeurd?

Donderdag 19 maart heeft Impact House (voorheen Sinzer) een eerste training impactmeten gegeven. Behalve een grote groep van het KIC, waren twee afgeezanten van Bibliotheken Noord Fryslân en Mar & Fean aanwezig. Tijdens de training zijn we aan de slag gegaan met projecten waar al een TOC, danwel een stevige visie ligt. Na de eerste training hebben de groepen huiswerk mee gekregen om een meetformat in te vullen en krijgen zij de mogelijkheid een coachmoment met Impact House in te plannen. De opgedane kennis willen we toepassen bij projecten op de netwerkagenda en breder delen binnen het FBN.

→ Wat gaat er de komende twee maanden gebeuren?

Donderdag 2 mei is de tweede (en laatste) trainingsdag. Daarnaast begeleidt Impact House dit jaar voor twee projecten het volledige impactmeetproces. We hebben gekozen voor twee verschillende projecten zowel qua inhoud als grootte en complexiteit: het Fries Leesoffensief en de inrichting van open badges bij het project Digitale toppers in Bibliotheken Noord Fryslân.

→ Wat valt op?

Er is veel enthousiasme om met impactmeting aan de slag te gaan. Ook worden tijdens het opstellen van het meetplan interessante inzichten opgedaan: bij het Fries Leesoffensief blijkt aan de hand van de TOC (van twee jaar geleden) dat er inmiddels veel is bereikt en bij een ander project komen we erachter dat begrippen in de TOC aanscherping nodig hebben om het daadwerkelijk meetbaar te maken.

Datamanagement

Kerdoel

Dienstverlening data-geïnformeerd werken voor Fers ontwikkelen in samenwerking met de bibliotheken.

Contactpersoon

Neeltje de Boer

Wat is de status?

→ Wat is er de afgelopen twee maanden gebeurd?

Pieter heeft in samenwerking met Margreet de data van Mosaic gekoppeld aan Power BI. Hester heeft in overleg met Elly de huisstijl gemaakt en aangeleverd bij Pieter. Pieter heeft dit toegepast in Power BI.

→ Wat gaat er de komende twee maanden gebeuren?

Als team gaan we een sidemap maken voor een overzichtelijke blauwdruk. Neeltje nodigt de manager Bedrijfsvoering uit om hen mee te nemen in wat er nu ontwikkeld is en de vraag waar men op wil sturen om dit verder uit te werken in het dashboard.

→ Wat valt op?

Het traject gaat langzaam maar er worden zeker kleine stapjes vooruit gemaakt.

Mosaic

Kerdoel

Mosaic is een instrument om doelgroepen-analyses mee te maken en is al een aantal jaren voor bibliotheken beschikbaar. De afgelopen twee jaar hebben we voor de bibliotheken vraagstukken opgepakt die we met behulp van Mosaic-data hebben onderzocht. Doel dit jaar is om te onderzoeken of we het maken van analyses en het duiden van de resultaten als dienstverlening kunnen aanbieden aan de bibliotheken.

Contactpersoon

Elly Bouwma

Wat is de status?

→ Wat is er de afgelopen twee maanden gebeurd?

Onderdeel van het project is dat we dit jaar ook de vraagstukken van Noord en ZuidOost afronden. De factsheet voor gemeente Achtkarspelen (Noord) is klaar, maar deze vorm blijkt veel maatwerk te vragen. We kijken nu naar een andere oplossing. Verder zijn we bezig met applicatiebeheer om te kijken in hoeverre de Mosaic-data kan worden opgenomen in het dashboard dat in ontwikkeling is.

→ Wat gaat er de komende twee maanden gebeuren?

We leveren de definitieve analyses voor ZuidOost op. Dit zijn analyses van de gemeente Opsterland en Ooststellingwerf. Daarnaast onderzoeken we verder in welke mate Mosaic in het dashboard kan worden opgenomen en dit delen we met het FBN. Ook gaan we aan de slag met de vraag of we dienstverlening rondom Mosaic kunnen ontwikkelen. In dit kader heeft Fers de Mosaic-data tot en met 2025 afgekocht.

→ Wat valt op?

Door het oppakken van de bibliotheekvraagstukken doen we waardevolle ervaringen op met het maken van (Mosaic)analyses. Het maken en verwerken van analyses en het duiden van data is echt een vak apart en vraagt regelmatig meer tijd dan verwacht. Maar we zien dat het een waardevolle expertise is die we graag nog beter willen borgen bij Fers en in het netwerk.

Robuuste Bibliotheek

Kerdoel

Een eerste dienstencatalogus in juni opleveren voor de bibliotheken Mar & Fean.

Contactpersoon

Neeltje de Boer

Wat is de status?

→ Wat is er de afgelopen twee maanden gebeurd?

Proces: De diensten van Mar & Fean zijn geïnventariseerd en worden nu uitgeschreven. Een planning is gemaakt om te zorgen dat we de deadline halen.
Training: Marc Jacobs heeft de dienstencatalogus toegelicht en uitgelegd.

Communicatie: Ambtenaren van de gemeenten waren uitgenodigd voor feedback en om de stand van zaken te bespreken. Veel dienstencatalogi zijn gedeeld van andere organisaties om een beeld te krijgen hoe andere bibliotheken het hebben ingericht.

→ Wat gaat er de komende twee maanden gebeuren?

Op 10 april komt Onno, finance consultant, om de rekenmodule uit te leggen. Hoe maak je de diensten financieel. Diensten worden verder uitgeschreven. Thema's worden geformuleerd en er wordt een start gemaakt met het schrijven van de dienstencatalogus. Er staan twee werksessies met de ambtenaren gepland om ze voldoende mee te nemen in het proces.

→ Wat valt op?

Het gaat voorspoedig en we zijn op schema.

Leen een Fries

Kerdoel

Met Leen een Fries bouwen we aan een digitale collectie waarbij we de bijzondere kennis en verhalen van Friese inwoners delen door middel van podcasts, interviews en activiteiten. De leen-Friezen worden op basis van actuele maatschappelijke thema's gekozen en diversiteit en spreiding in de regio's.

Contactpersoon

Thillie Bremer

Wat is de status?

→ Wat is er de afgelopen twee maanden gebeurd?

Het Leen een Fries team heeft ervoor gekozen om 10 verhalen in het voorjaar te publiceren en 10 in het najaar. Dit is niet alleen een productionele keuze, maar zo publiceren we op een consistente manier nieuwe verhalen. Middels onze nieuwe samenwerking met Omrop Fryslân maken we gebruik van hun podcast studio en hebben we achter de schermen de thema's uitgewerkt: over ons taalgebruik, het menselijk lichaam, de toenemende vergrijzing, voedsel dat we eten en migratiestromen onder Friezen.

→ Wat gaat er de komende twee maanden gebeuren?

De 10 verhalen worden opgenomen bij Omrop Fryslân, de portretten worden geschoten en de website wordt klaargemaakt om de verhalen te publiceren. Ondertussen begint de zoektocht naar de komende 10 leen-Friezen om in september deze direct te kunnen opnemen. Daarbij versterken we de samenwerking met Tresoar en het Fries Museum.

→ Wat valt op?

Leen een Fries groeit. De podcasts van het tweede jaar werden gemiddeld 5x meer geluisterd dan het eerste jaar. leen-Friezen worden vaker geboekt en ingezet bij activiteiten van bibliotheken en Tresoar en het Fries Museum willen graag met Fers samenwerken om het project verder uit te dragen.

**Volgende maand in de
spotlight**

- Basisvaardigheden
- Collectie
- Digitaal Burgerschap
- Digitale Bibliotheek
- Leven Lang Ontwikkelen
- Marketing